

ה'תשפ"ג אדר א' ראש השנה, נאר דער ארפטע נייע יאר צען

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

למנוחת אבות לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גילוי
נה
תשפ"ג

פרשת בשלה

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאד עי לב השמים לה'
יחברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לב חכמה

מושגים בחסידות

קומת התפילה בסוד קומת השכינה – בנין המשכן

קומת השכינה והתפילה בסוד תרי"ג איברים / סוד הקמת המשכן – תיקון קומת השכינה והתפילה / רק משה ידע להקים את המשכן

מבואר בתיקוני זוהר (הקדמות דף י"ג) שהשכינה, יש בה קומה שלימה כעין תבנית קומת אדם, הכלולה מתרי"ג איברים. ועניינם הוא, שהם כלל הכוחות ואופני התגלות אלקות שמתגלים כאן בעולם.

והנה, כל תפילה שאנו מתפללים נחשבת לאיבר מיוחד של השכינה, שכן התפילה היא הכלי לגילוי מלכותו והשראת השכינה, שהרי כל ענין סדר התפילה הוא לקשר את עולם העשייה הגשמי עם עולם האצילות, ולהמשיך משם הארה וקדושה שתתגלה השראת שכינתו גם כאן בעולם.

ולכן התפילה גם היא נתקנה בסדר מיוחד, הכולל בחינות ופרטים רבים המהווים יחד קומה שלימה. שכן, כאמור, ע"י התפילה נבנית קומת השכינה באופן שיהיה יחוד קוב"ה ושכינתה, שזה סוד המשכת השפע וגילוי אלקותו בכלליות העולם.

כמוכן, כל אחד בעולמו הפרטי - "בלבבי משכן אבנה" - על ידי תפילותיו בונה הוא אצלו סוד קומת השכינה, ומתגלית אלקותו ית' בנפשו. וכגון, כשהוא מתפלל על עסק התורה הרי הוא עוסק בבנין המוחין הקדושים, או כשעוסק בתפילה של "לכ טהור ברא לי בו" עוסק בבנין הלב, וכשמתפלל שיזכה לקיום מצוות מסוימות הרי המצוות שהן בסוד ידים בונה הוא בחינת הידים, וכן הלאה (וכמבאר בארוכה בתו"ר סוד קומת המצוות).

וכל זה הוא סוד המשכן שהוא המקום שבו הקב"ה משרה שכינתו כמ"ש "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". ואכן כל תבנית וצורת בנינה והקמתה היא בסוד תיקון ובנין קומת השכינה, כי יש בו כעין קומה שלימה הנבנית מתרי"ג איברים הקשורים זה בזה כעין קומת אדם (וכמבאר בתיקון"ז) שהארון הוא כנגד הלב, והמנורה כנגד ז' נקבים שבראש, אוזניים עיניים ב' נקבי החוטם והפה, וכן שאר חלקי המשכן יעו"ש.

והנה בהקמת המשכן מצונו שנמסרה רק למשה - "ויקם משה את המשכן". והענין הוא, כי הידיעה היכן מקומו המדויק של כל חלק אינו בשכל אנושי כלל, רק בחינת "הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל" (וכמו שבא לידי גילוי בענין "בריה התיכון" שהיה מבריה מקצה אל הקצה שלא היה ביד אנושי כלל), וכל בנייה הוא סוד גדול של המשכתו וגילוי השכינה בעולם שהוא תפקידו של משה-משיח.

וכן הוא בענין התפילה: רק הצדיק שהוא בסוד "משה משיח" יודע להעלות כל תפילה למקומה הראוי, ולשער השייך למתפלל התפילה ההיא (עי' תו"ר), שעל ידי זה נמשך להמתפלל הארה וגילוי שכינה לפי מדרגתו, וגם כל שפועו בגשמיות.

"וכל תפלה ותפלה שפך אחד מתפלל הוא בחינת איבר מהשכינה, שהם אברי המושכן, שאין שום אחד מישראל יכול לאעלא שיפא בשיפא כל חד לדכותיה, אלא משה בלחוד... והוא יודע לאעלא שיפא בשיפא ולעשות אותה קומה שלמה, כמו שכתוב ויקם משה את המשכן" (ליקוטי מוה"ר"י, ע"ב).

והיה כעץ שתול על פלגי מים! יש עצה להתחדשות: להיות שתול על פלגי הנחל נובע מקור חכמה, ולהתמיד בלימוד 'ליקוטי הלכות'.

רבי שמחה: תשמע ר' מנחם, יש עצה פשוטה להתחדשות! **ר' מנחם:** עצה פשוטה?

רבי שמחה: כן, פשוטה מאד! הלא היא: לדאוג ש"אמת המים" תעבור תחתך... **ר' מנחם:** מהו אותו "אמת המים"?

רבי שמחה: אמת מימי הנחל נובע מקור חכמה, ובמיוחד הסט הקדוש "ליקוטי הלכות" אשר חיבר דער הייליגער רבי נתן! מוהר"ת הרי נולד ביום זה של 'חמשה עשר בשבט' (שנת תקס"ט) והוא אכן כל כולו מלא התחדשות נפלאה. תמיד הוא היה צעיר ורענן, ובעור ברשפי אש שלהבת.

שכן, "האש הקדושה של רוממות אדמו"ר ז"ל ודבריו הנוראים בערה בלבבו כלבת אש ממש" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, ע"ג), ומכוחה היה תמיד צעיר ורענן. הוא שתה לרוויה מהנחל נובע מקור חכמה, ותבוא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו, והלהיבה אותו באש קודש.

אמת המים של מימי הנחל נובע מקור חכמה, מי הדעת, מי התמימות והפשיטות, עברה תחת אילנו, והשקתה אותו תדיר.

אילנו של מוהר"ת, פירותיו מתוקים, צילו נאה, ואמת מימי הנחל נובע מקור חכמה עוברת תחתיו. וכל הנטיעות שנוטעים ממנו - כל אלו השותלים את עצמם על נחלי תורתו - נעשים כמותו; מלאי התחדשות ורענונות.

כל השותל את עצמו על פלגי ה"ליקוטי הלכות" ומתמיד בו, עוברת אמת המים של מוהר"ת תחתיו, ומשקה אותו תדיר במים חיים, הנותנים לו כח לגדול ולצמוח, לפרוח ולבלבל גם במצבים הכי קשים.

וכבר היה ממליץ רבי שמואל שפירא זצ"ל לשואליו ללמוד בכל יום שני דפים ליקוטי הלכות, אפילו בגירסא. ועאכ"ו כשזוכים ללמדם בהבנה, ולהכניסם בלב.

וכפי שכבר העידו על כך אנ"ש מדורות עברו, שבזמנים הקשים שפקדו את עם ישראל ברוסיה הקומוניסטית - החזיקו מעמד אלו שהיו מתמידים תמיד בלימוד ליקוטי הלכות...

שכן, השתול על פלגי ה"ליקוטי הלכות" הקדוש, עליו נאמר "והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיה, ולא ירָאָה כי יבא חם והיה עלהו רענן ובשנת בצורת לא ידאָג ולא יָמִישׁ מַעֲשֵׂת פְּרִי" (ירמיהו י"ח).

גם כשמגיעים זמנים של חום ובצורת, גם אז לא מתייבש עצו, ועליו נשארם רעננים, ואינו מש מעשות פרי.

ר' מנחם: בביתי כבר קנו את הפירות לכבוד 'חמשה עשר בשבט', החל בליל שני הבעל"ט. כנראה שאני הולך לערוך טיש מכובד כדרך האדמו"רים... **רבי שמחה:** נו, אם בניך הם החסידים שלך, אתה במצב טוב... "בניך כשתילי זיתים סביב לשולחנך". הלוואי שאכן נהיה אדמו"רים לבנינו ובנותינו ונאיר בהם אור ה'.

במיוחד כעת ב'טיש' של חמשה עשר בשבט, מסוגל להאיר בבית את אור התחדשות - לא להיות עץ יבש, רק לפרוח ולבלבל ולהוציא בכל פעם ענפים ועלים ופירות.

ר' מנחם: אור התחדשות? **רבי שמחה:** אכן כן!

ב"ראש השנה לאילנות" אנו צריכים להתחיל להיות "עץ פרי עושה פרי". להתחדש בעבודת ה'; לחדש חידושי תורה; ולקרב נפשות חדשות להשם יתברך!

להיות ברסלב'ר חסיד אמיתי אשר "אינו עץ יבש, חס ושלום, ואינו עומד על מדרגה אחת, רק הוא צץ ופורה בעבודתו יתברך מדרגא לדרגא" (ליקוטי הלכות, שילוח הקד"ה, ע"ט).

גם כשלומדים תורה, צריך ללמוד אותה בהתחדשות, ולחפש להוציא ממנה חזוקים חדשים ועצות חדשות. "כי כל אחד צריך להתייגע בתורה עד שיעשה פירות, שלא יהיה עץ יבש חס ושלום, רק יהיה בבחינת 'עץ פרי עושה פרי למינו' כמובא, ההיני שיחדש בתורה ויציא מהתורה עצות אמיתיות לעצמו ולחבריו ומשפטי הנהגות ישירות" (ליקוטי הלכות, פקדון ה', ח"ב).

ואז, גם זוכים לקרב נפשות חדשות להשם יתברך. שכן, ככל שהאדם מתחדש בעבודת ה', ומחדש בתורה, כך גם הוא 'מדביק' בהתלהבותו ורענונותו גם שאר נפשות, ומקרב מקורבים חדשים להשם יתברך ולצדיקיו האמיתיים.

ככל שהוא מקורב לרבינו הקדוש באמת, כך בוערת בתוכו התשוקה למלאות את העולם כולו דעה את ה' כמים לים מכסים. וכשאנו מקרב נפשות חדשות, מעיד הדבר על התייבשות העץ... כפי שהזכירנו רבינו על כך, "ופעם אחת קרא אותנו עצים יבשים על שאין אנו מולידים נפשות שיתקרבו להשם יתברך על ידינו" (חיי מוהר"ן, תקמג).

בקיצור: צריך להיות "עץ פרי עושה פרי" - לעבוד את ה' בהתחדשות, לחדש בתורתו, ולקרב אליו נפשות חדשות בכל פעם.

ר' מנחם: נגעת בנקודה כואבת מאד. **רבי שמחה:** מה כואב כאן?

ר' מנחם: כואב, שה'תחדשות' זה הדבר הכי זקן אצלי... אני יכול לעשות הרבה דברים טובים, ללמוד ולהתפלל ולקיים מצוות, אבל ההתחדשות רחוקה ממני מאד; אני לא מצליח להתחדש. אתה מדבר דיבורים נלהבים על התחדשות, אבל אני דומה בעיניי כאחד שיושב ב'מושב זקנים' ושומע שני צעירים מדברים על הקמת פרויקטים חדשים... אתה הרי יודע; במשך החיים עוברים הרבה הרפתקאות, שמייבשות את הלחלוחית והפרישקייט של ימי הנעורים, און מ'ווערט אלט...

חמשה עשר בשבט

לכבוד יום חמשה עשר בשבט, נבאר בקצרה סוד יום זה ע"פ המבואר בליקוטי הלכות, הל' ערלה הלכה ה'.

סוד היום:

יום זה הוא היום האמצעי של התקופה האחרונה / הרביעית של השנה - 'תקופת טבת'. והוא נקודת ה'יב' עין' של הקדושה, ובו אנו מכניעים את הקליפה הרביעית, קליפת נוגה, קליפת הגאווה הדקה ביותר.

וכדי להבין את דברינו, נקדים כמה הקדמות:

ארבע תקופות השנה:

י"ב חדשי השנה מחולקים לארבע תקופות, כל תקופה בת שלשה חדשים: תקופת ניסן [אייר סיון], תקופת תמוז [אב אלול], תקופת תשרי [חשוון כסליו], תקופת טבת [שבט אדר]. וכאשר גם י"ב שבטי י"ה היו חונים במדבר בארבע מחנות [ובכל מחנה שלשה שבטים].

ארבע תקופות אלו הם כנגד הארבעה מדריגות שיש בקדושה: ד' אותיות שם הוי"ה, ד' יסודות [אש רוח מים עפר], ד' מחנות שכינה, ד' דגלים. וגם בעין יש שלשה גוונים, ובתוכם "בת עין".

ולעומתם יש גם בקליפה, ארבע חלקים. שלשה קליפות טמאות לגמרי, וקליפה רביעית הנקראת 'קליפת נגה'. שהוא נגד ה"יב' עין".

ארבעת חלקי הענוה והגאווה:

והנה, כל מהות הקדושה הוא ענוה וביטול לאור האין סוף, ולעומת זה כל מהות הטמאה הוא הגאווה והישות. ולפי זה נבאר מהות ד' חלקי הקדושה, ולעומתם ד' חלקי הטמאה.

זה מאת ה', יכול לבוא לגאווה גמורה גם נגד גדולים ממנו וכיו"ב.

סוד התקופה הרביעית:

והנה, בארבע תקופות השנה אנו נלחמים עם ארבע הקליפות / ארבע סוגי הגאווה. ובתקופה הרביעית - תקופת טבת - הגענו כבר לקליפת נוגה, שהיא הביטול הגמור לה, ולענוה ושפלות גם לגבי מדריגת עצמו.

ובפרט, יום 'חמשה עשר בשבט' שהוא היום האמצעי של תקופה זו - הוא ה'יב' עין, שבו אנו זוכים לתכלית הענוה והשפלות. ומקבלים את כח הראיה הרוחנית של ה'יב' עין" בכח הענוה בתכלית השלימות.

וכל זה קשור לדיני ערלה ונטע רבעי. כי בשלש שנים הראשונות אנו מכניעים את ג' הקליפות הטמאות של הגאווה. ובשנה הרביעית אנו מעלים את הפירות לירושלים, אשר שם זוכים לתכלית הענוה והביטול, ומבטלים גם את קליפת נוגה.

וכשזוכים לענוה זו, ל"יב' עין" זוכים לעלות ולהתעלות לכל הדרגות הגבוהות שבעולם, ולעלות דרך "שער השמים" שבירושלים. כי כשהאדם זוכה לענוה אמיתית, הוא יכול לעלות לשמים ואף גבוה יותר.

אור יום ט"ו בשבט:

נמצינו למדים מכל זה: ביום 'חמשה עשר בשבט' הוא היום שבו מכניעים את הקליפה הרביעית והאחרונה של הגאווה והישות, וזוכים לענוה ושפלות בשלימות. עד שזוכים לכח הראיה הרוחנית של "יב' עין" שדרכה זוכים לראות ולעלות עד אין שיעור.

בענוה ושפלות ישנם ד' מדריגות: א. שלא יתגאה כנגד הגדולים ממנו. ב. שלא יתגאה כנגד אנשים כערכו. ג. שלא יתגאה כנגד קטנים ממנו. ד. לפעמים, כשהוא הקטן שבקטנים, עליו להקטין את עצמו כנגד מדריגת עצמו, וידמה בעיניו שהוא למטה ממדריגתו, בבחינת 'שבו איש תחתיו'.

והנה, שלשה המדריגות הראשונות, הם כנגד שלש קליפות הטמאות. אשר הם מפתות את האדם להתגאות יותר ממה שהוא באמת. אך המדריגה הרביעית, היא כנגד קליפת נוגה, שהיא אינה מפתה את האדם אלא שיחזיק את עצמו למה שהוא, ולא יבין שגם מדריגה זו מאת ה' היא ואין לו במה להתגאות.

וקליפה זו, לפעמים נכללת בקדושה, ולפעמים אפשר לבוא על ידה לגאווה גמורה של הג' קליפות הטמאות. כי לפעמים על ידי שמחזיק מעצמו, ואינו זוכר שגם

נהמת לב

לזכות לכל ארבעת מדרגות הענוה

הַמֵּל עֲלֵינוּ לְמַעַן אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם אֲדוֹן כָּל, וְחַנּוּן בְּרַחֲמָיִךְ הַרְבִּים שֶׁנִּבְטַל וְנִסְלַק מֵעֲלֵינוּ מִדַּת הַנְּאֻוָּה בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, עַד שֶׁאֲזַכֶּה לְכָל בְּחִינּוֹת שֶׁפְּלוֹת בְּאַמְתִּי לְאַמְתּוֹ. לְהִיּוֹת עֲנוּ וְשָׁפַל בְּאַמְתִּי לִפְנֵי כָּל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם, לִפְנֵי גְדוֹלִים וּבִינּוֹנִים וּקְטָנִים, וּלְפָנֵי קָטָן שֶׁבְּקָטָנִים, כִּי בְּעוֹנֵנוֹתֵי הַרְבִּים קָטַנְתִּי מְאֹד מִקָּטָן שֶׁבְּקָטָנִים. וְתוֹכְנֵי יוֹדַע וְלִהְרִישׁ שְׁפֹלוֹתֵי בְּאַמְתִּי בְּכָל הָאֲבָרִים, עַד שֶׁאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת עֲנוּ וְשָׁפַל וְקָטָן בְּעֵינֵי בְּאַמְתִּי, יוֹתֵר מִמְּדַרְגָּתִי הַקְּטַנָּה וְהַשְּׁפֹלָה, וְאֲזַכֶּה לְבֹא לְתַכְלִית הַבְּטוּל בְּאַמְתִּי בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב.

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת זי"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' בארבעת מכוני 'נחלת צבי' • מעבוד ע"י הר"ר דוד דגן

שב העולם

גלות במוהילוב

שנת תקס"ז, היתה שנת נדחים עבור רבינו ואנשיו. רבינו היה נע ונד במשך חצי שנה, בנסיעות לערים מרוחקות. וגם מוהרנ"ת עצמו, נאלץ לעזוב את נמירוב עירו ולהתגורר במוהילוב המרוחקת (מוהילוב-פולקובסקי, בדרום אוקראינה, סמוך לגבול מולדובה, המוכרת כיום לרבים מאנ"ש...)

ואז באותה השנה הוכרחת לנוד ממקומי מונעמריב למאהליב. ובאותה השנה נתבלבלו כמה אנ"ש, ר' אברהמצי היה בפטרבורג ורבים נתבלבלו מאד. ורבינו ז"ל בעצמו היה נע ונד באותה השנה בהנסיעה הגדולה שנסע לנאזוריטש ולבראד וכו' ונשתתה באותו הנסיעה כמו חצי שנה".

מוהרנ"ת מאריך לתאר את נדודיו ויסוריו של רבינו באותה, "ובכל ענין זה יש הרבה לספר כי יש בכל זה דברים גנוזים מאוד, גנזיא דמלכא, אשר זכה להשיג בכל העניינים האלה, אשר בשביל זה הוכרח להיטלטל כל כך ולסבול יסורים כל כך. והכל בשביל תיקון העולמות, ותיקון הנשמות והנפשות של החיים, ובפרט נשמות המתים, שבזה עסק ביותר בסוף ימיו" (שיחות הר"ן כג, קצ"ה).

רבי אברהם הנזכר, היה כותב התורות של רבינו לפני התקורות מוהרנ"ת. הוא גי' בברדיטשוב ובשנה הזאת

היה לשוב לראש-השנה לביתו, אך נאלץ להתעכב עוד, ואשת מוהרנ"ת נשארה בינתיים בבית הוריה, ממתנה לבוא אביה.

חלפו ימי החגים, ורבי דוד צבי עדיין מתעכב בקרמיניץ בעסק דבר מצוה, חודש חשוון חלף לו, וגם כסלו, חנוכה מגיע והחזון טרם בא.

מוהרנ"ת הרגיש צער עצום מכל יום יום שהוא נאלץ להתעכב כאן, כי בשנים הקודמות בתקופה זו זכה להיות בצילו של רבינו ולשאוב מפיו הקדוש אוצרות קודש, וכעת אינו יכול לבוא ולראות לפניו. את צערו הגדול ביטא במכתביו באותם ימים לרבינו.

באותה תקופה נולד בן זכר לרבינו הק', ונקרא שמו בישראל 'יעקב'. בשל שהותו במרחק, לא זכה מוהרנ"ת להיות אפילו בברית. הרבי גילה אז תורה נוראה (ושלימים נדפסה בשיחות הר"ן שיחה צ"ג) והתלמיד הגדול לא היה במקום כדי לכתבה. אולם חבריו התלמידים שלחו לו אגרת עם תיאור כל הקורות באותם הימים, וגם גילוי אותה התורה, ושלחו לו בדואר למוהילוב.

נאלץ מטעמי פרנסה לעבור להתגורר בפטרבורג עיר המלוכה הרוסית. מכיוון שבעל כשרון כתיבה היה, ורבים פנו אליו כדי שינסח עבורם מכתבי בקשה לממשלה וכדומה. בתקופת מגוריו בפטרבורג חש רבי אברהם סכנה תמידית לנקודת יהדותו. את צערו הגדול על כך, תינה במכתבים שכתב לרבינו כל אותה תקופה. רבינו אמר עליו, כי הפחד שלו שמא בגלל טומאת המקום לא יוכל להישאר קיים במדרגתו - הוא בעצמו מחזיק אותו על עמדו, שלא יפול ממדרגתו.

וכה השתלשלה התרחקותו של מוהרנ"ת למוהילוב:

לפני ראש-השנה תקס"ז, נסעה זוגתו עם שני ילדיהם, שכנא ומאיר, למוהילוב, מקום מגוריו החדשים של חמיו הגדול רבי דוד צבי אויערבאך, שם נתמנה לרב. כשחזר מוהרנ"ת לאחר יום-הכיפורים במחיצת רבינו, נסע למוהילוב אל משפחתו והגיע לשם ביום חמישי, י"ג בתשרי. בתכניתו היה לשוב לביתו בנמירוב לאחר סוכות. אלא שההשגחה סובבה וחמיו לא היה מצוי בביתו מזה ימים רבים, עוד מלפני ראש-השנה, מכיוון ששהה בעיר קרמיניץ, שגם היא היתה תחת רבנותו. רבי דוד צבי אמור

פרק נ"ה

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

לאכול מפריה ולשבע מטובה

כבר בהיותו ילד קטן, אמר לו אביו ר' נחמן טולטשינ'ער: "אברהם, אתה שייך לארץ ישראל. חוץ לארץ אינה סובלת את קדושתך". ואכן זכה ברבות הימים לעלות וליראות ולקבוע דירתו בה, בתוך עיר הקודש והמקדש, בפלטרין של מלך אשר אלקים בארמנותיה נודע למשגב.

כאסמכתא לעלייתו ועלייתם של עוד רבים וטובים מאנ"ש לארץ הקודש, אמר כי מרומז בפסוק "ודור רביעי ישובו הנה" שהדור הרביעי מרבינו ז"ל כבר ישבו וידורו באוירה הקודש.

בשנת תרנ"ד עלה ונתעלה ונאלץ בקדושתה העצומה, למשך עשרים שנות אור, שלא יצא ממנה כי אם בנסיעתו הקבועה לאומאן על ראש השנה, ובדרכו היה מחזק את אנשי שלומינו בפולין ובאוקריינא, בשיחות ודיבורים קדושים ונפלאים.

בעת היותו בארץ הקודש, היה מזכיר ואומר לעצמו בכל פעם: "אברהם, היכן אתה הולך? בארץ ישראל!". "תפלין בארץ ישראל", "שבת בארץ ישראל"... כדי לא ליתן מקום לשכחה ולהרגל, ולבל יסיח דעתו מקדושתה העצומה ומזכירתו לשאוב מאוירה הקודש.

גם בנסיעתו מידי שנה לאומן, לא הסיח דעתו מקדושת א"י, וכל דיבוריו ומעייניו היה בה. את בגדי הקודש אשר מחיבת הקודש לבש כמנהג אנשי ירושלים של מעלה, לא פשט אף בעת נסיעתו לאומאן, באומרו כי גם העיר אומאן אי אפשר לקרותה בשם ודאי חוץ לארץ.

כהנהג לנסיעתו, לא הכין לו הרבה משאות, מלבד כמה ספרים ומאכלים כדי צרכו, וכהרגלו תמיד לאכול כזית עד כביצה וכדו'. מה שכן - הוא היה מוסיף לתוך תיקו, בקבוק יין מענבי ארץ הקודש, ובכל משקה שהיה שותה בחוץ לארץ במשך זמן שהותו שם, היה מטפטף לתוכה כמה טיפות מאותו בקבוק. בשבילו היה זה חמצן ואויר לנשימה, להיות ניזון משפע ארץ ישראל, שבלעדיה אינו מסוגל להמשיך לחיות.

גם הוסיף אל תוך השק כמה רימונים משבעת המינים שנשתבחה בהן ארץ ישראל. וכאשר סיפר ר' יעקב זאב ברזעסקי ז"ל שהוא זכור עוד בהיותו ילד קטן, בעת שהיה גר בפולין, שבבוא ר' אברהם להתוועד עם אנשי שלומינו, היה מוציא ומראה להם שבחה של ארץ ישראל 'השמנה היא וגם זבת חלב ודבש היא וזה פריה', והניח לפניהם על השולחן אשר לפני ה', למען יזכו גם לאכול מפריה ולשבע מטובה.

וכלשון הב"ח בס' ימ"ר"ח על נוסח ברכת מעין שלש, וז"ל: "קדושת הארץ הנשפעת בה מקדושת הארץ העליונה היא נשפעת גם בפירותיה שיונקים מקדושת השכינה השוכנת בקרב הארץ, ועל נחיא שאנו מכניסין בברכה זו ונאלץ מפריה ונשבע מטובה, כי באכילת פירותיה אנו ניזונים מקדושת השכינה ומטהרתה ונשבע מטובתה". ובמהרה נזכה שיתקיים גם והעלנו לתוכה ושמתנו בבנינה, אמן.

רבי אברהם ב"ר נחמן הלוי חון ז"ל

המכונה ר' אברהם ר' נחמן ס. בנו ותלמידו המובהק של ר' נחמן מטולטשין, שהיה תלמידו המובהק של ר' נתן. עבד את ה' במסירות נפש, הלך הרבה בדרך יחידי מחוץ ליישוב, וכתב ביאורים על ספרי רבינו הק' ונפשו קשורה בנפשו.

בשנת תרנ"ד עלה והעלה עמו כמה מאנ"ש להשתקע ולגור בארץ הקודש, והסמיך ע"ז הפסוק "ודור רביעי ישובו הנה", היינו דור רביעי מרבינו הקדוש זיע"א, ובזה הציל את חיי גופם ונשמתם.

מספר: ר' שמחה הוס מאנסי

שידוך בחצרו של השדכן הגדול

ידידי ר' משה (שם בדוי) התברך בבנים ובנות, יראים ושלמים. ולאחר שזכה לגדל את בניו לתורה וליראת שמים, הגיע הזמן להשיא את הבן הגדול. הבחור, מופלג בתורה וחסידות, החל לקבל הצעות שידוכים מובחרות ומיוחדות. אך משום מה, שום שידוך לא התקדם לכדי גמר.

כל מי שזכה כבר 'להתעסק' עם שידוכים פעם, יודע שהצער ועוגמת הנפש בכל פעם, קשים כל כך. למרות שההורים יודעים שהשידוך הוא 'באשערת' (- מיעד) משמים, ולא משנה בכלל כמה הם חשבו לעצמם שבוודאי זה השידוך, שהרי הוא כל כך מתאים מכל הבחינות והצדדים. אך למרות זאת, הרצון לראות את ה'בן יקיר' שלהם מקים בית בישראל ממלא את הלב בכאב.

נחמה גדולה הייתה לו לר' משה, והיא הייתה דווקא בזכות הבחור שלו. הצדיק שלו ידע גם ידע עד כמה חשוב לשאת אשה, כמה הזהירו חז"ל על כך, וכמה הקפיד רבינו הקדוש 'שיבואו אליו עם טלית', ולכן הוא היה מתפלל בלי שיעור על כך. בכל התבודדות הוא היה משקיע זמן מיוחד להתפלל על עניין זה, והוא ציפה לישועת ה' שיקרב אליו את זיווגו במהרה.

יום אחד עלה בראשו של הבחור רעיון נפלא. הרי כל חסיד שקיבל לעצה וברכה יודע, שבכל עת הוא פונה אל הרבי שלו ושואל כדת מה לעשות. 'גם אני במצב שלי' - אמר הבחור בלבו - 'הרי יש לי כתובת שאני יכול לפנות אליה לישועה'. רבינו הקדוש גילה לנו בפירוש שהוא שרוי במקום קברו ממש כמו מי שהולך מחדר לחדר, ואפשר לפנות אליו מעבר לדלת ולקרוא לו ולספר לו הכל, כמו לפני צדיק חי.

במיוחד התעורר הבחור החשוב, מ'תורה' אותה הוא גילה רבינו הקדוש (ליקוטי מוהר"ן תנינא פ"ט) ובה נאמר כי: "כשהצדיק אומר תורה, הוא בחינת משרד שידוכין, כי דברי תורה עניים במקום זה ועשירים במקום אחר,

לב הפרשה

והנה מצרים נסע אחריהם (יד,)

כל מי שנכנס לעבודת ה', יוצא ממצרים לפי בחינתו. וכאן עתה; פרעה נזכר ומכריז "מה זאת עשיתו כי שילחנתי את ישראל ממצרים", והנה מצרים נוסע אחריו, הוא ועבדיו ורבו ופרשיו, רודפים אחרי כל מי שמנסה לברוח משעבוד עולם הזה והבליו.

במדרש מסופר שפרעה יצא עם שריו וכובע, והביא נפט ואבני בליסטראות וחיצים, 'והרעים וליבל בקולו', ובכל אלה ניסה להפחיד ולבלבל את ישראל, ובכך לגרום להם להתחרט על עזבם את מצרים, אבל הקב"ה יצא כנגדו בכל אלה וכאלה.

והנה מוהר"ן במכתב: "כל אחד יכול לפרש זאת לעצמו, שפרעה בחינת הרע שבמדמה יוצא ונחלם עם האדם בכל פעם בבחינה אחרת. כי עיקר המלחמה של האדם הוא עם המחשבות, ופעם יוצא בסוס אדום, ופעם בסוס לבן ושחור, ובשריון וכובע ואבני בליסטראות וחיצים וכו', ומרעים בקולו ומלבלב בקולו. והמלחמה חזקה וארוכה כל כך, עד שהשם יתברך בעצמו צריך ללחום עמו.

ועיקר העצה הוא, כמו שעשו ישראל על הים, כשנשאו עיניהם והנה מצרים בחינת המדמה ה"ל נוסע אחריהם - שתפסו אומנות אבותם ויצעקו בני ישראל אל ה'. כי אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול לו".

בתי הכלה - מספר המחותן - הגיעה לפרקה, ובי"ה התחילו להגיע הצעות רבות ומצוינות, כשבין אחת ההצעות היה אף אותו בחור יקר. הסתפקתי בין כמה מההצעות, על איזה מהן ללכת, והחלטתי לנסוע לציון רבינו הקדוש, לשפוך את לבי, ולקבל עצה.

הגעתי לאומן, ותיכף בהיכנס לי לחצר הציון הקדוש, אני רואה לנגד עיני את אותו בחור יקר, שהציע לי לפני יומיים... ראיתי בכך רמז די-ברור מן השמיים. בהיותי שם, עקבתי מעט אחריו והתרשמתי ממנו מאד, ואכן בחזרתי הביתה, החלטתי להתקדם עם שידוך זה, ובי"ה כעת שברנו כבר צלחת...

מן העניין לסיים בדבריו המופלאים של רבינו (חיי מוהר"ן, פד) שסיפר מחזה שראה; כסא וסביבה אש, "והלכו כל העולם, אנשים ונשים וטף, לראותה. וכשחזרו משם, אזי תיכף נתקשר זה עם זה ונעשה שידוכים ביניהם". ואף נתן רמז לכך, בפסוק שבדניאל "ק'ר'ס'יה ש'ב'יבין ד'י נ'ור" שהוא ראשי תיבות "שדכן". ולאחר שסיפר שאר פרטי המחזה, סיים רבינו: "ושאלתי, מה יהיה פרנסתי? ואמרו לי, שאהיה שדכן..."

שובו בנים שובבי"ם

בימי השובבי"ם בהם הזמן גרמא להתעורר ולהתחזק בקדושת איש הישראלי, ניתן דגש מיוחד על נושא הטכנולוגיה אשר רבים חללים הפילה רח"ל.

במסגרת ההתעוררות הנרחבת שהחלה בימי השובבי"ם אשתקד, בו נערכים כינוסי 'שבת טהרינו' בכל אתר ואתר, צפויים אף השנה להתקיים שבתות כאלו בכל בתי הכנסיות של אנ"ש ברחבי ארה"ק והעולם.

בקהילת 'קרן אור' החלו בהכנות מיוחדות לקראת 'שבת טהרינו', ובפעילות מיוחדת ונרחבת חתמו כלל בחורי החבורות על קבלות מיוחדות בנושאים אלו, כשלמעלה ממאה מאברכי הקהילה חתמו להתנזר לגמרי מכל כלי טכנולוגי שהוא, ושלא לגעת בקאמפיטור (מחשב) במשך שנה תמימה, ואף בהיכלי הכוללים נשמעו דרשות בעניין זה מפי מגידים ודרשנים.

אף בבית מדרשינו הגדול במא"ש התעוררו האברכים בעניין זה, ובשבוע העבר התקיימה מחאה גדולה סמוך לחנות המוכרת מכשירים פסולים רח"ל, כשבתחילה נשמעו דיבורים מפי הרה"ח רבי שמעון שפירא שליט"א, ולאחמ"כ נסעו לעבר החנות שם דיבר הרה"ח ר' נתן בורשטיין שליט"א.

מהנעשה והנשמע

בית מדרשינו 'מעיינות הנחל' קרית יואל: התקיים מעמד 'הכנסת ספר תורה' בהשתתפות ככ"א אנ"ש תושבי העיר ומתפללי ביהמ"ד.

ארה"ב: במסגרת ביקורו של הרה"ח ר' אליעזר חשין שליט"א התקיימו שיעורים בבורו פארק ליקווד ועוד.

ארגון 'החזיקו': התקיים כנס 'יסוד החבורות בעיר ביתר עילית, ובו התייסדו 14 תבורות כ"י. במהלך הכנס נשמעו דברים מפי הרה"ח ר' נחמן רזנפלד שליט"א, והר"ר נחמן גריזולט שליט"א יו"ר הארגון.

נקודת הסב

כל מה שהאדם מקטין את עצמו ביותר, יש לו פת המושך יותר, דהינו להמשיך שכינת אלקותו לתחתונים שישבן עמנו, שזהו רצונו יתברך מיום שברא את עולמו. וכן להמשיך אנשים אליו לקרבם לעבודתו יתברך, וכן להמשיך השפעות טובות וברכות לישראל. וכמו כן הוא זוכה להמשיך ולהתקרב להצדיק האמת.

(ליקוטי עצות, נאה וענה, יז)

נוכח פני ה' – כפשוטו ממש!

כיצד זוכים להחדיר בלב שבשעת ההתבודדות אנו יושבים נוכח פני ה' ממש? כיצד בונים את האמונה בנפש? האם פעולות חיצוניות בעלמא משפיעות על הלב?

שאלה: נפשי בשאלתי: מה עושים בעת ההתבודדות, כשמתבודדים ושופכים שיח לפני השי"ת, ובמקום להרגיש את נוכחותו ית' שאני עומד לפניו ית' והוא מקשיב לי, אשר אז השיחה היא אכן נוכח פני ה'; בינו לבין קונו ממש. אזי התחושה שלי היא יותר תחושה של מחשבה, וכאילו אני יושב עם עצמי וחושב ומתבונן בקול, וכמובן גם מתפלל על תכליתי, אולם חסר לי את ההרגשה הפשוטה שאני יושב ומדבר ממש "נוכח פני ה'" - מהי העצה לזה?

ורואה כל התנועות וצעקות הלב, ומבין ומאזין ומקשיב גם למה שאין אנו מצליחים להוציא בפה ולהסביר את עצמינו.

וכמו שיש תקופות מסוימות בה אנו משקיעים בתפילה ובהתבודדות על ענין מסויים, הרי שבראש ובראשונה צריך להשקיע בהתבודדות תקופה מסוימת על זה גופא, ובאמת שזו עבודה תמידית כי פריך לפשפש עצמו באמונה תמיד, ויש בזה מדריגות עד אין סוף.

ובמישור המעשי, הנה הרי יש את הכלל הידוע ש"אחר הפעולות נמשכין הלבבות", דהיינו: דבר פנימי שנמצא אליבא דאמת בלב פנימה וצריך רק להוציא ולשלוף אותו החוצה, הרי שבעשיה ופעולה חיצונית מגלים את זה ומוציאים אותה מכח על הפועל. וכמבואר בשיחות הר"ן (שיחה עד) ש"לפעמים אין להאדם שום התלהבות בהתפילה, וצריך לעשות לעצמו התלהבות וחמימות ולב בוער להתפלה. כמו למשל, שנמצא לפעמים שהאדם עושה לעצמו רוגו עד שבא בכעס ונחרגו, כמו שאומרים העולם בלשון אכזנו 'ער שניצט זיך איין רוגו'. כמו כן ממש בקדושה בענין התפילה, צריכים לפעמים לעשות לעצמו רוגו, ויעשה לו חמימות ותבערת הלב בדיבורי התפילה, אזוי וויא איינער שניצט זיך א רוגו, ועל ידי זה יבוא אחר כך באמת להתלהבות וחמימות הלב בהתפילה, ויזכה שיבער לבו להשם יתברך, ויתפלל בהתלהבות גדול. וכן בענין השמחה ... אם לפעמים דעתו מבולבל ואינו יכול בשום אופן לשמח עצמו, אז עצתו שיעשה עצמו כאילו הוא שמח, ואף על פי שבתחילה עדיין אין השמחה באמת בלב, אף על פי כן על ידי שעושה עצמו כאילו הוא שמח, על ידי זה יזכה אחר כך באמת לשמחה. ועצה זאת היא עצה גדולה מאד גם בכל הדברים שבקדושה. שבתחילה צריך לעשות עצמו כאילו הוא להוט אחר אותו הדבר שבקדושה ואחר כך זוכין באמת לזה, והבן מאד."

הי"ה לענייננו: הרי לכל אחד יש את תנועות הידים והעמדת תויו פניו כשמדבר אל אחרים, ואינו עושה אותם כשרק חושב בקול. ומעתה, כשרוצה להחדיר בנפשו שהוא עומד נוכח פני ה', אזי אפשר לעשות תנועות חיצוניות המורות והעוזרות והמסמנות לזה, כפרישת כפיים וכדו', שבאמצעותם ימשיך את לבבו גם כן לזה.

תשובה: כבר הוזכר במדור זה בכמה אופנים, שההתבודדות, מעבר למשמעותה הפשוטה והחיצונית - שאז הזמן להתפלל ולשפוך שיחתו לפני השי"ת על כל מה שעובר עליו, הן בגשמיות ובעיקר ברוחניות, ולהתפלל מתוך כך שיקרבוהו השי"ת אליו [אשר חלק זה של התבודדות הוא בעצם אמצעי לזכות המטרה שהיא ההתקרבות אליו ית']. הרי שבעומק ופנימיות העצה הקדושה הזאת יש כאן הרבה יותר, והוא, שעצם הדיבור עם השי"ת הוא בסוד "היחוד", שמתדבק האדם כביכול בהשם יתברך באמצעות דיבורי התבודדות, והרי שעצם קיום ההתבודדות היא עצמה מהווה חלק מן המטרה.

ואשר לכן, על אותו משקל, גם בנין האמונה וביסוסה בנפש האדם כיתד בל ימוט - אשר זוהי מטרת ופנימיות כל התרי"ג מצוות, כמ"ש "כל מצוותיך אמונה", "כי כל התורה עומדת על האמונה, כי העיקר היא האמונה, כי האמונה היא יסוד ושושן כל הקדושה" (ליקוטי עצות, אמת ואמונה יג, יז) - הרי שהאמונה גופא גם הולכת ונבנית בנפש האדם במהלך התבודדותיו.

כלומר: חלק מרכזי מאד מן ההתבודדות היא, להחדיר בנפש המתבודד פנימה שהקב"ה עומד אצלו ושומע אליו, וזה גופא הוא חלק מן התיקון והעצה להוריד את המסכים של חוסר האמונה המוחשית הנובעים מצד יצרו הרע, ולהחזיר ולחזק אצלו את האמונה הברורה והטהורה הנובעת מצד יצרו הטוב.

וכדברי רביה"ק: "אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, שמלוא כל הארץ כבודו, והקב"ה עומד בשעת התפילה, ושומע התפילה, וודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והי' מדקדק מאוד לכון את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך, ואינו מדקדק כל כך. וכל אחד לפי מיעוט שכלו וידיעתו, כן התלהבותו ודקדוקו. והידיעה היא מהיצר הטוב שבלב, והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב. והסתרת הידיעה, הן הן אפיקורסות וקושיות" (ליקוטי מוהר"ן, סו).

וממילא פשוט, שכשם שע"י ההתבודדות שהאדם מתבודד ומבקש שיזכה להתקרב להשי" ע"ז גופא מתקרבים אנו אליו ית', כך גם בענין האמונה - שאכן צריך להשקיע הרבה דיבורים בהתבודדות על זה גופא שנזכה להפנים ולהחדיר עמוק עמוק בליבנו שאנו עומדים לפניו נוכח פני ה' ממש, והוא שומע ומקשיב

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והוצאות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'			
מערכת ברסלב			
נייטם, שיעורים, ניוניטם, סיטורי התרבות ועוד			
ענלאנד	ארה"ק	ארה"ב	קול משיב לשואל
0330.350.3064	079.704.0073	718.362.8870	
0330.390.0487	02.5.808.321	646.585.2985	
קול איחוד ברסלב לטוה"ק 09-7721111			